

Debreceni Ítéltábla

Bf.II.557/2025/38. szám

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2026. február 25. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A különösen súlyos hátrányt okozva elkövetett emberrablás büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társai ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2025. május 5. napján kihirdetett 17.B.156/2024/202. számú ítéletét Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak tekintetében megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak a kiszabott szabadságvesztésből legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

Egyebekben az elsőfokú határozatot mindhárom vádlott tekintetében helybenhagyja.

Terhelt3 III. rendű vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztésbe beszámítja e vádlott által az elsőfokú ítélet kihirdetésétől a mai napig előzetes fogvatartásban töltött időt.

Indokolás

[1] A Debreceni Törvényszék a rendelkező részben rögzített ítéletével az ismeretlen helyen távollévő Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottakat társtettesként elkövetett emberrablás büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény – továbbiakban: Btk. – 190. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] és társtettesként elkövetett testi sértés büntetében [Btk. 164. § (1) bekezdés, (3) bekezdés]; Terhelt3 III. rendű vádlottat bűnsegédként elkövetett emberrablás büntetében [Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pont] mondta ki bűnösnek. Ezért Terhelt1 I. rendű vádlottat halmazati büntetésül 10 év szabadságvesztésre és 10 év közügyektől eltiltásra, Terhelt2 II. rendű vádlottat halmazati büntetésül 9 év szabadságvesztésre és 9 év közügyektől eltiltásra, Terhelt3 III. rendű vádlottat mint többszörös visszaesőt 6 év 6 hónap szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. A szabadságvesztés végrehajtási fokozatát mindhárom vádlott esetében fegyházban határozta meg és rendelkezett arról, hogy a vádlottak feltételes

szabadságra nem bocsáthatók. A kiszabott szabadságvesztésbe Terhelt3 III. rendű vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt beszámítani rendelte. A bűnjelként lefoglalt láncok, baseball ütő, lakat, sodronykötél és szétfeszített láncszem elkobzásáról rendelkezett, a további bűnjelek lefoglalását megszüntette, azok közül a Nokia típusú nyomógombos telefont Terhelt3 III. rendű vádlott részére rendelte el kiadni, míg a szőrcomók, szőrszál, mikro anyagmaradvány, ásványvizespalackok, DNS maradvány, műanyag csomagolóanyag és a daktiloszkópai nyomtörödékek megsemmisítését rendelte el. Az elektronikus adatokat tartalmazó, összesen 7 darab DVD lemez és 1 darab pendrive lefoglalását is megszüntette és az iratok részeként történő kezelésüket rendelte el. Az eljárás során felmerült bűnügyi költségből I. rendű vádlottat 214 787 forint, II. rendű vádlottat 164 387 forint, III. rendű vádlottat 609 496 forint megfizetésére kötelezte, míg a fennmaradó 215 094 forint vonatkozásában akként rendelkezett, hogy azt az állam viseli.

[2] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen egyfelől az ügyészség jelentett be fellebbezést Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak javára, a szabadságvesztés büntetéseik kétharmad részének kitöltését követő feltételes szabadságra bocsáthatóság megállapítása érdekében, másfelől terhelt2 rendű vádlott védője élt perorvoslattal a büntetés enyhítése, míg Terhelt3 III. rendű vádlott és védője felmentés érdekében.

[3] Az ügyészség fellebbezésében kifejtett álláspontja szerint a Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont ec) alpontja szerint emberrablás miatt csak abban az esetben zárhatók ki a vádlottak a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből, ha a cselekmény a Btk. 190. § (4) bekezdésében meghatározott emberrablási cselekményt valósít meg. Jelen esetben Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak cselekménye a Btk. 190. § (4) bekezdés szerint nem minősül, ezért esetükben a feltételes szabadságra bocsátás lehetősége nem kizárt, így az elsőfokú bíróság ítéletének I. és II. rendű vádlott esetében történő megváltoztatása indokolt.

[4] terhelt2 rendű vádlott meghatalmazott védője fellebbezésének írásbeli indokolásában kizárólag a büntetés enyhítését célzó bejelentett fellebbezését változatlanul fenntartotta, ami mellett egyetértését fejezte ki a fellebbviteli főügyészség azon álláspontjával, amely szerint a feltételes szabadságra bocsátást kizáró rendelkezés megváltoztatása indokolt. Enyhítő körülményként kérte figyelembe venni, hogy terhelt2 rendű vádlottnak a cselekmény elkövetésében betöltött tényleges szerepe a büntetés kiszabás szempontjából nem ugyanaz volt, mint I. rendű vádlottnak, hiszen az I. rendű vádlott magatartása váltotta ki a cselekményt, annak célzata, motivációja, valamint a teljes cselekmény mozgatása és szervezése is I. rendű vádlotthoz kötődik. Emellett II. rendű vádlott Magyarországon büntetlen előéletű és más büntetőeljárás sem folyt vele szemben, ezért az elsőfokú ítélet megváltoztatására, terhelt2 rendű vádlottal szemben kiszabott büntetés lényeges enyhítésére és annak megállapítására tett indítványt, hogy e vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltése után bocsátható feltételes szabadságra.

[5] Terhelt3 III. rendű vádlott védőjének a fellebbezés írásbeli indokolásában kifejtett álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete III. rendű vádlott tekintetében részben megalapozatlan, mivel az hiányos és részben okszerűtlen következtetéseken alapul, emellett az abból levont anyagi jogi következtetések több ponton tévesek. Hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét alapvetően a sértetti vallomásra, illetve IV., V. rendű terheltek nyilatkozataira alapította, azonban a sértett vallomása III. rendű vádlott közvetlen aktív, az emberrablás törvényi tényállási elemeit megvalósító magatartására nézve konkrét, kétséget kizáró bizonyítékot nem tartalmaz. A bizonyítás során nem került megállapításra olyan adat, ami szerint III. rendű vádlott a sértett személyi szabadsága elvonásában tevőlegesen részt vett volna, a bántalmazásban közreműködött volna, vagy a sértett szabadon bocsátását követelés teljesítéséhez kötötte volna. A bizonyítékok alapján csupán az állapítható meg, hogy III. rendű vádlott az I. és II. rendű vádlottakkal ismeretségi

viszonyban állt, a sértett az ingatlanában tartózkodott, ami önmagában nem alapozza meg a társtettesi felelőséget. Kifejtette, hogy a társtettséghez közös elkövetési akarat, a cselekmény lényeges mozzanataiban való tevőleges részvétel és együttes végrehajtás szükséges. Az elsőfokú bíróság azonban nem jelölte meg, hogy III. rendű vádlott milyen olyan aktív magatartást tanúsított, ami az emberrablás törvényi tényállási elemei közé illeszkedik. III. rendű vádlott által kifejtett cselekmény legfeljebb járulékos jellegű magatartásként értékelhető, ami a bűnsegédi minősítést sem támasztja alá. A különösen súlyos hátrány minősítő körülmény megállapítása szintén vitatható, a sértett sérülései 8 napon túl gyógyulóak voltak, azonban maradandó fogyatékoság, tartós egészségkárosodás, életveszély vagy kiemelkedően súlyos pszichés következmény bizonyítására nem került sor. A fogvatartás időtartama önmagában nem elegendő a minősítő körülmény automatikus megállapításához, különösen úgy, hogy a sértett több alkalommal nyilvános helyen tartózkodott, mozgástere nem volt teljes mértékben kizárt és a bántalmazás nem járt súlyos maradandó következményekkel.

[6] A kiszabott büntetést is eltúlzottnak találta, nem áll arányban a III. rendű vádlottnak a cselekményben töltött másodlagos szerepéhez képest. A feltételes szabadságra bocsátásból történő kizárás szintén jogszabálysértő, mivel álláspontja szerint a kizárás nem lehet automatikus következménye a többszörös visszaeső minőségnek, hanem annak konkrét indokoltságát az ítéletben részletesen alá kell támasztani. Az elsőfokú bíróság e körben nem fejtette ki, hogy III. rendű vádlott esetében milyen konkrét körülmények indokolják a társadalom védelmének ilyen mértékű biztosítását, illetve miért nem elegendő a feltételes szabadság törvényi szabályozása szerinti alkalmazása. A fegyház végrehajtási fokozat alkalmazása is aránytalan, III. rendű vádlott szerepére, a cselekmény nem kiemelkedő brutalitására figyelemmel a fegyház fokozat szükségtelenül súlyos és nem áll arányban III. rendű vádlott tényleges magatartásával. Összességében az elsőfokú bíróság ítéletének III. rendű vádlott tekintetében történő megváltoztatására, elsődlegesen bűncselekmény hiányában, illetve bizonyítottság hiányában történő felmentésére, másodlagosan a cselekmény enyhébb megítélése alá eső alakzataként történő minősítésére és a társtettesként történő megállapítás mellőzésére, harmadlagosan a kiszabott szabadságvesztés jelentős mérséklésére tett indítványt. Harmadlagos indítványa kapcsán III. rendű vádlott szerepének másodlagos jellegére, a cselekményben betöltött korlátozott közreműködésére, személyi, családi körülményeire hivatkozott.

[7] A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.173/2024/24. számú írásbeli észrevételében az ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket alaptalannak találta. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a büntetőeljárás törvény rendelkezéseinek betartásával folytatta le a bizonyítási eljárást, melynek során nem vétett olyan abszolút vagy relatív eljárási szabálysértést, amely akadályozná az ügy érdemi felülbírálatát, azonban relatív, hatályon kívül helyezésre okot nem adó eljárási szabályt sértett, amikor a 2025. január 8. napján tartott tárgyalási határnapon a nem jogerősen elítélt egyéb1 és egyéb2 vádlottként hallgatta ki. Esetükben ugyanis az elsőfokon folytatott eljárás befejeződött, az ügy a másodfokú bíróság előtt folytatódott, tehát I., II. és III. rendű vádlottak tekintetében az eljárás elkülönült. Tekintettel arra, hogy az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben kizárólag az elsőfokú ítélet meghozataláig foganatosíthat eljárási cselekményt (a kényszerintézkedést kivéve, de azt is csak az iratok másodfokú bíróságnak történtő felterjesztéséig), ezért egyéb1 és egyéb2 tanúkenti kihallgatása lett volna törvényes, függetlenül az elítélésük jogerős vagy nem jogerős voltára. Mivel azonban vádlottkénti kihallgatásuk alkalmával mindketten megtagadták a vallomástételt, illetve a 2025. április 2-ai tárgyalási határnapon tanúkenti kihallgatásukra is sor került, ezen eljárási szabálysértés az elsőfokú ítéletet érdemben nem befolyásolta.

[8] További álláspontja szerint megalapozott tényállást rögzített az elsőfokú bíróság, a tényállás személyi része azonban III. rendű vádlott előéleti adatai körében kiegészítést igényel. Okszerűen következtetett a törvényszék a vádlottak bűnösségére és törvényes a bűncselekmény minősítése, valamint helytállóan állapította meg a bünteteskiszabási körülményeket is, de a büntetés kiszabását érintő jogi indokolás a középérték feltüntetésével kiegészítést igényel. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság törvényesen határozta meg a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát fegyházban, azonban tévedett, amikor I. és II. vádlottak tekintetében a Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont ec) alpontjának alkalmazásával a feltételes szabadságra bocsáthatóság kizártságát állapította meg, mivel a Btk. ezen rendelkezése csak az emberrablás Btk. 190. § (4) bekezdésében meghatározott minősített esetében alkalmazható. Minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletének tanácsulésen történő megváltoztatására tett indítványt annak megállapításával, hogy Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsáthatók feltételes szabadságra. Egyebekben az elsőfokú ítélet helybenhagyása indokolt.

[9] A másodfokú bíróság a bejelentett perorvoslatokat a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 598. § (2) bekezdése alapján – az erre irányuló ügyészi indítványnak megfelelően – a törvényi előfeltételek megvalósulására figyelemmel tanácsulésen bírálta el. Az ügyészség ugyanis nem a vádlottak terhére fellebbezett, a tényállás megalapozott és az arra jogosultak a törvényi határidőben nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzését nem indítványozták.

[10] Ki kell térni arra is, hogy a bíróság az I. és II. rendű vádlottakkal szembeni eljárást a Be. CI. fejezet (Eljárás a távollévő terhelttel szemben) szerint folytatta le, melyben írt rendelkezések 2026. január 1. napjától jelentős módosításokon mentek keresztül. Jelen esetben azonban e vádlottak esetében az eljárás folytatásának a Be. 876. § (2c) bekezdése nyomán nem volt akadálya.

[11] A bejelentett fellebbezések közül az ügyészség perorvoslata alaposnak, míg a védelmi perorvoslatok alaptalannak mutatkoztak.

[12] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (1) és (2) bekezdése alapján teljes terjedelmében bírálta felül. A revízió kitért az eljárási szabályok megtartására, az ítélet megalapozottságára, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmények jogi minősítésére, a büntetések kiszabására, valamint az indokolás helyességére és az egyéb rendelkezések törvényességére is. A Be. fellebbezési rendszerében is főszabály a teljes felülbírálat.

[13] Jelen esetben III. rendű vádlottnak és védőjének perorvoslata a tényálláson keresztül támadta a bűnösség megállapítását, ezért esetében korlátozott felülbírálatra nem kerülhetett sor. Ugyancsak nem kerülhetett sor korlátozott felülbírálatra I. és II. rendű vádlottak esetében, akikre nézve a joghatályos fellebbezés kizárólag a büntetés kiszabását sérelmezte. Egyfelől a Be. 590. § (10) bekezdés szerint ha ugyanazon bűncselekmény vonatkozásában több fellebbezésre jogosult jelentett be fellebbezést és legalább egy fellebbezés az elsőfokú bíróság ítéletének a bűnösség megállapítására vonatkozó rendelkezését sérelmezi, a másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet és az azt megelőző eljárást a Be. 590. § (2) bekezdése szerint (a teljeskörű felülbírálat szabályai szerint) bírálja el. Másfelől a távollévő terhelttel szembeni külön eljárásban meghozott ügydöntő határozat ellen bejelentett fellebbezés folytán a felülbírálat terjedelme mindig a Be. 750. § (7) bekezdés b) pontjában meghatározott, teljeskörű marad akkor is, ha a Be. 750. § (3) bekezdése szerinti fellebbezés az ügydöntő határozatnak csak olyan rendelkezésére vagy az indokolására vonatkozik, amely az általános szabályok szerinti eljárásban korlátozott

felülbírálatot eredményezne. A felülbírálat terjedelme ugyanis a külön eljárásban meghozott ügydöntő határozatra figyelemmel rögzül.

[14] Mindhárom vádlottat érintő teljeskörű felülbírálat során megállapítható, hogy a törvényszék a bizonyítási eljárást a perrendi szabályokat betartva folytatta le, nem vétett sem abszolút [Be. 608. § (1) bekezdés a)-h) pont], sem olyan súlyos relatív perjogi hibát [Be. 609. § (1) bekezdés (2) bekezdés a)-d) pont], ami az eljárás törvényességét befolyásolva az érdemi felülvizsgálatot kizárta volna, az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását eredményezve. Ilyen eljárási szabálysértésre az eljárás résztvevői sem hivatkoztak.

[15] Részben perjogi kérdés, de a bizonyítékok értékeléséhez és ezáltal ténykérdésekhez is kapcsolódik, ezért itt kell említeni, hogy az elsőfokú bíróság – egyetértve a fellebbviteli főügyészség átiratában írtakkal – tévedett, amikor a 2025. január 8. napján megtartott tárgyalási határnapon a nem jogerősen elítélt egyéb1 és egyéb2 vádlotként hallgatta ki. A rendelkezésre álló ügyiratokból megállapíthatóan az elsőfokú bíróság a 2024. szeptember 4. napján megtartott nyilvános előkészítő ülésen kihirdetett 17.B.156/2024/86. számú ítéletével egyéb1 IV. rendű terhelten bűnsegédként elkövetett emberrablás bűntettében, egyéb2 V. rendű terhelten bűnsegédként elkövetett emberrablás bűntettében és bűnsegédként elkövetett testi sértés bűntettében mondta ki bűnösnek, ezért velük szemben joghátrányt alkalmazott, mely ítélet az ellene IV. és V. rendű terheltek és védőik részéről bejelentett fellebbezések következtében a Debreceni Ítéltábla mint másodfokú bíróság Bf.I.673/2024/17. számú ítéletében írt változtatással 2025. január 16. napján emelkedett jogerőre. Ugyanakkor – egyetértve a fellebbviteli főügyészség érveivel - függetlenül egyéb1 és egyéb2 elítélésének jogerős vagy nem jogerős voltától, a 2025. január 8-ai tárgyalási határnapon őket nem vádlotként, hanem tanúként kellett volna kihallgatni, mivel az elsőfokú bíróság a vádlottal szemben kizárólag az elsőfokú ítélet meghozataláig fogatosíthat eljárási cselekményt (bizonyos körben a kényszerintézkedést kivéve). E terheltek tekintetében az elsőfokon folytatott eljárás tehát befejeződött, az ügy a másodfokú bíróság előtt kizárólag I., II. és III. rendű vádlottak tekintetében folytatódott. Mivel azonban a 2025. január 8-ai vádlotti kihallgatás alkalmával egyéb1 és egyéb2 megtagadták a vallomástételt, illetve az elsőfokú bíróság a fentiek szerinti relatív eljárási szabálysértését a 2025. április 2-ai tárgyalási határnapon a tanúkenti kihallgatásával kiküszöbölte, így a fenti relatív eljárási szabálysértés nem volt kihatással az eljárás folytatására.

[16] A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének maradéktalanul eleget tett és annak eredményeként megalapozott tényállást [Be. 561. § (3) bekezdés c) pont] állapított meg, ami a Be. 591. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban is irányadó.

[17] Ugyanakkor a történeti tényállásban elhelyezett, az elsőfokú ítélet [37]-[38] bekezdésében rögzítettek valójában a jogi indokolás részét képezik, így azt a jogi indokolás részének kell tekinteni.

[18] Terhelt3 III. rendű vádlott esetében a történeti tényálláson kívül eső, a Be. 561. § (3) bekezdés b) pontja alapján feltüntetett személyi körülményekre vonatkozóan megállapított tények közül az előéletére vonatkozó adatok az elsőfokú ítélet [10] és [11] bekezdésében annyiban szorultak kiegészítésre, hogy a Fehérgyarmati Járásbíróság a 3.Bk.197/2014/14. számú összbüntetési ítéletével a 3 év 10 hónap börtönbüntetést az elítélten mint visszaesővel szemben állapította meg, míg a Mátészalkai Járásbíróság 1.B.95/2018/12. számú ítéletével kiszabott szabadságvesztést Terhelt3 III. rendű vádlott 2019. augusztus 16. napjától 2020. augusztus 5. napjáig töltötte.

[19] Terhelt3 III. rendű vádlott védőjének fellebbezésében kifejtett álláspontjától eltérően az elsőfokú ítélet esetében a Be. 592. § (2) bekezdés a)-d) pontjaiban meghatározott részbeni megalapozatlansági okok egyike sem állapítható meg, a tényállás hiánytalan, a

bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával megegyező és helytelen ténybeli következtetéstől is mentes.

[20] Az ítéleti tényállás megalapozottságának fogalmát a büntetőeljárás törvény pozitív módon nem határozza meg. A megalapozottság a törvényesen lefolytatott bizonyítási eljárást követően, a múltban lezajlott és a vádhatóság által a vád tárgyává tett események valósághű, helyes és hiánytalan megállapítását jelenti. A tényállás – a törvényi előírás grammatikai és rendszertani értelmezéséből következően – akkor megalapozott, ha megalapozatlansági hibában nem szenved. A megalapozatlanság tehát nem más, mint tényállási hiba, amelyet alapvetően bizonyítási hiányosságok, az ügyiratoknak megfeleltethetőség hiánya, téves bírói ténykövetkeztetések eredményeznek [Kúria Bhar.272/2025/6., Kúria Bt.II.581/2023/5. (BH2024.106.)]. Ha a tényállás kisebb részben nincs felderítve, hiányos, részben eltér a bizonyítást tárgyát képező ügyiratok tartalmától, vagy egyes ténybeli következtetései helytelenek, a megalapozatlanság részleges [Be. 592. § (2) bekezdés]. Jelen ügyben a tényállás részbeni megalapozatlansága nem volt megállapítható, III. rendű vádlott védőjének ezen okra alapított fellebbezése valójában az elsőfokú bíróság bizonyíték-értékelő, mérlegelő tevékenységének támadásán keresztül III. rendű bűnösségére vont következtetést sérelmezi.

[21] A törvényszék a büntető ügy eldöntése szempontjából lényeges személyi és tárgyi jellegű, közvetlen és származékos bizonyítékokat alapos vizsgálat alá vetette és azokat az észszerű gondolkodás szabályai szerint, okszerűen értékelte. Eleget tett a bizonyítás általános szabályai között meghatározott azon előírásnak is, amely szerint bíróságnak a bizonyítékokat egyenként és összességében kell értékelnie [Be. 167. § (4) bekezdés]. Ítélete indokolásában hiánytalanul és élethűen jelölte meg azokat a bizonyítékokat, amelyekre a döntését alapozta, majd mérlegelésében számot adott arról, hogy a tényállás megállapításánál mely bizonyítékokat és miért, vagy miért nem fogadott el, illetőleg miért vetette el III. rendű vádlott védekezését [Be. 563. § (3) bekezdés d) pont]. Az ítélet indokolásából megismerhető, nyomon követhető a bírói meggyőződés kialakulásának logikai folyamata is, amely a bizonyítás eredményének megállapításához vezetett.

[22] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékként figyelembe vett vallomásokat gondosan, több oldalról, részletekbe menően elemezte és nem vétett hibát a mérlegelés során, indokolása kifogástalanul alapos. Kellő mélységig foglalkozott Terhelt3 III. rendű vádlott védekezésével, azt egybevetette a további bizonyítékokkal, így a tanúk vallomásaival, a szakértői véleményekkel, a tárgyi bizonyítási eszközökkel, az okirati bizonyítékokkal és ítéletében követhető módon, kellő alapossággal adott számot arról, hogy mindhárom vádlott esetében mely bizonyítékokat milyen okból fogadott el a tényállás megállapításának alapjául. Indokolási kötelezettségét [Be. 561. § (3) bekezdés d) pont] maradéktalanul teljesítette. A sértett feljelentése és tanúvallomásai, az azt alátámasztó személyi bizonyítás anyaga – nevezetesen egyéb1, egyéb2, tanú2 közvetlen tanúk, tanú4 közvetett tanú, illetve tanú5, tanú6, tanú7, tanú8 tanú9 Alexa, tanú10, tanú11, tanú12 tanúk vallomásai -, valamint a sértetti vallomást megerősítő kamerafelvételek, rendőri jelentések, feljegyzések, továbbá a tárgyi bizonyítási eszközök, a szemléről készült jegyzőkönyv, annak fényképmellékletei, a lefoglalásról készült jegyzőkönyv egyértelműen és egységesen cáfolták Terhelt3 III. rendű vádlott tagadásban megnyilvánuló védekezését és kétséget kizáró bizonyítékként alkalmasak voltak a távollévő I. és II. rendű vádlottak esetében is a tényállás megállapítására.

[23] Terhelt3 III. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában írt álláspontjától eltérően az elsőfokú bíróság ítélete ténybeli indokolásában a bizonyítékokat a szükséges részletességgel, s nagy gondossággal elemezte, azokat külön-külön és egymással is összevetve értékelte és okszerű mérlegelésük után állapította meg a tényállást, mely tevékenysége a perrendnek megfelelt és a másodfokú eljárásban alappal nem kifogásolható.

Indokolásában arról is számot adott, hogy III. rendű vádlott védekezésével szemben miért a terhelő bizonyítékokat látta olyan meggyőző erővel összekapcsolódni, amelyre a tényállást lehet alapítani. Az elsőfokú bíróság ténymegállapításaival szemben a védelmi perorvoslatban megjelent kifogások a törvényszék fentiek szerinti helyes mérlegelését támadják, amely a tényálláshoz kötöttség alapvető fellebbviteli perjogi szabályai folytán eredményre nem vezethetett. A védelmi perorvoslat nem jelölt meg olyan nívumot, perdöntő körülményt, amely megkérdőjelezné a törvényszék ténykérdésében hozott döntését. A fellebbezés fő iránya annak sérelmezése volt, hogy a bíróság III. rendű vádlott vallomásával szemben a tényállást a terhelő bizonyítékokra alapította, amelynek az elsőfokú bíróság logikus okszerű magyarázatát adta. A már megvizsgált bizonyítékok másodfokon való újraértékelése tartalmi és formai okból is kizárt a tényállás megalapozottsága miatt.

[24] Az elsőfokú bíróság büntethetőségi akadály hiányában törvényesen vont következtetést mindhárom vádlott bűnösségére és a cselekmények minősítése megfelel az anyagi jogi szabályoknak, a törvényszék e körben adott indokai is kifogástalanok.

[25] A vádlottak tudata átfogta a Btk. 190. § (3) bekezdés b) pontjában írt minősítő körülményt is, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a passzív alany irányába különösen súlyos hátrány okozása megvalósult. Ezt ugyanis a fogvatartás hossza, módja, a kikötözés, a bántalmazások, a lelki, testi szenvedés okozása megnyugtatóan alátámasztja, az elsőfokú ítélet [219] bekezdésében írt indokokkal egyet kell érteni.

[26] Terhelt3 III. rendű vádlott védőjének fellebbezése indokolásában írtaktól eltérően az elsőfokú bíróság III. rendű vádlott büntetőjogi felelősségét az emberrablás büntetnének elkövetésében nem társtettesként, hanem bűnsegédként állapította meg, így e körben a társtettesi elkövetést sérelmező védelmi érvelés is aplatannak mutatkozott. Terhelt3 III. rendű vádlott védője fellebbezésének indokolásában megjelent azon érvelés, amely szerint a bizonyítás során nem került megállapításra olyan adat, hogy III. rendű vádlott a sértett személyi szabadságának elvonásában tevőlegesen részt vett volna, a bántalmazásában közműködött volna vagy a sértett szabadon bocsátását követelés teljesítéséhez kötötte volna, teljes egészében igaz, éppen ezért nem társtettesi, hanem bűnsegédi elkövetői minőségben állapította meg III. rendű vádlott bűnösségét az elsőfokú bíróság.

[27] A büntetések enyhítését célzó jogosorvoslatok eredményre nem vezettek.

[28] A büntetés kiszabása mindig gondos és szerteágazó értékelő tevékenységet feltételez, ennek során a bíróságnak figyelemmel kell lenni a büntetés törvényben rögzített céljára (Btk. 79. §) és a büntetés kiszabásának elveire (Btk. 80. §), valamint a Kúriának a büntetés kiszabás során értékelhető tényezőkről szóló 56. BK véleményében foglaltakra. Nyilvánvaló, hogy ezek a büntetés kiszabási tevékenység mérlegelendő, s mérlegelésre váró szempontjai.

[29] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó alanyi és tárgyi bűnösségi körülményeket túlnyomórészt helytállóan tárta fel és azokat többségében nyomatékuknak megfelelően értékelte.

[30] Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó bűnösségi körülmények közül vizsgálta (nyilvánvalóan csupán III. rendű vádlott esetében) a gyanúsítás közlése és az elsőfokú ítélet kihirdetése között eltelt időmúlást, amit I. és II. rendű vádlottak esetében csekélyebb, III. rendű vádlottnál nagyobb súllyal vett enyhítő körülményként figyelembe. Jelen esetben I. és II. rendű vádlottakkal szemben a gyanúsítás közlésére sem került sor, hiszen már a nyomozás során is ismeretlen helyen tartózkodtak, velük szemben a Be. CI. fejezetének rendelkezései szerint mint távollevő terheltekkel szemben folyik az eljárás, így az a tény, hogy hosszú ideig álltak a büntetőeljárás hatálya alatt, esetükben nem

értelmezhető, mivel a tisztességes eljárás sérelme a gyanúsított kihallgatástól mért eljárás elhúzódásához kapcsolódik.

[31] Az időmúlással összefüggésben hangsúlyozni kell, hogy a cselekmény elkövetése és elbírálása között bekövetkezett időmúlás mellett az ettől függetlenül megállapítható eljárás elhúzódása [Be. 564.§ (4) bekezdés b) pont] is lényeges enyhítő körülmény.

[32] Terhelt3 III. rendű vádlott esetében mind a cselekmény elkövetéséhez, mind a gyanúsítás közléséhez képest a mai napig több mint két és fél év telt el, amivel kapcsolatban a következőkre kell rámutatni. Az időmúlás kétségtelen enyhítő körülmény, ha a bűncselekmény elkövetésétől hosszabb idő telt el, miként az is, ha az elkövető hosszabb ideig állt a büntetőeljárás súlya alatt, azonban minél súlyosabb a bűncselekmény, annál hosszabb az az idő, ami enyhítő körülményként értékelhető (56. BK vélemény III.10.). Jelen ügyben az értékelés során nem maradhat figyelmen kívül, hogy a vádlottak büntetőjogi felelősségével érintett emberrablási bűncselekményt a törvény 5 évtől 20 évig terjedő, vagy életfogytig tartó szabadságvesztéssel rendeli büntetni. Az emberrablás ekkénti minősített esetének büntethetősége a Btk. 26. § (3) bekezdés b) pontja értelmében nem évül el. Jelen ügyben tehát e kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményhez képest nincs akkora jelentősége egy hatósági késedelem nélküli büntetőeljárásban a cselekmény elkövetésétől eltelt két és fél évi időtartamnak, miként III. rendű vádlott esetén az ugyanezen tartammal megegyező kényszerintézkedés nyomatékának, illetve mindezek jelentősége közömbös.

[33] Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottakkal szemben kiszabható halmazati büntetés mértéke 5 évtől 23 évig terjedhet, melynek középértéke 14 év. A többszörös visszaeső Terhelt3 III. rendű vádlott esetén pedig a kiszabható szabadságvesztés mértéke a Btk. 89. § (1) bekezdése nyomán 5 évtől 25 évig terjedhet, melynek középértéke 15 év. A középértékes bünteteskiszabási elv azonban pusztán orientáló jellegű szabály, nem jelent olyan kötelezettséget a bíróságokra nézve, hogy a határozott ideig tartó szabadságvesztés alkalmazásakor kizárólag a büntetési tételkeret alapján kiszámított középérték szabható ki az adott vádlottra [13/2002. (II.20.) AB határozat III.1.3.].

[34] A középértéket el nem érő tartamú, I. rendű vádlott esetében 10 évi, II. rendű vádlott esetében 9 évi, a többszörös visszaeső III. rendű vádlott esetében 6 év 6 hónapi szabadságvesztés és az ehhez igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetések alkalmasnak mutatkoznak a büntetési célok elérésére, összhangban állnak a bűncselekmények tárgyi súlyával, a vádlottak bűnösségének fokával, a személyükben rejlő társadalomra veszélyesség mértékével és az egyéb bünteteskiszabási körülményekkel is. Az elsőfokú bíróság összességében a büntetési célok elérésére alkalmas, a bünteteskiszabási elveknek és a törvénynek megfelelő, tetтарыos büntetést szabott ki. Azok neme és mértéke megfelel a bünteteskiszabási elveknek, összhangban állnak a büntetés céljával és maximálisan kifejezik az egyéniesítés követelményét is, ugyanakkor nem kerültek ellentétbe az általános megelőzés kívánalmával és a belső arányosság követelményét sem sértik. Az elsőfokú bíróság által kiszabott, a középértéket el nem érő, attól jóval alulmaradó mértékű szabadságvesztések és az ehhez igazodó tartamú mellékbüntetések tehát nem tekinthetők eltúlzottan súlyos büntetéseknek, a büntetés enyhítése egyik vádlott esetében sem volt indokolt, így a büntetések enyhítésére irányuló védelmi perorvoslatok nem vezethettek eredményre.

[35] Az egyszerűsített felülvizsgálat körébe tartozó kérdések felülbírálata során megállapítható, hogy a szabadságvesztések végrehajtási fokozatára, III. rendű vádlott esetében az előzetes fogvatartás beszámítására, a bűnjelekre és a bűnygyi költségre vonatkozó elsőfokú ítéleti rendelkezések is megfelelnek a törvénynek. Ugyanakkor tévedett az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy I. és II. rendű vádlottak a Btk. 38. § (4) bekezdés e) pont ec) alpontja alapján feltételes szabadságra nem bocsáthatók (elsőfokú ítélet [247]

bekezdés). E jogszabályi rendelkezés csupán az emberrablás Btk. 190. § (4) bekezdésében meghatározott minősített esetben alkalmazható, jelen ügyben azonban az I. és II. rendű vádlottak büntetőjogi felelősségének megállapítására a Btk. 190. § (1) bekezdés a) pont, (3) bekezdés b) pontja szerinti különösen súlyos hátrányt okozva elkövetett emberrablás büntetében került sor. E vádlottak ezért a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontja szerint legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsáthatók feltételes szabadságra.

[36] Terhelt3 III. rendű vádlott védője fellebbezésében kifejtettektől eltérően az elsőfokú bíróság ítélete [246] és [247] bekezdésében számot adott arról, hogy milyen okból került sor fegyház fokozat és III. rendű vádlottnak a feltételes szabadságra bocsátás kedvezményéből történő kizárás megállapítására. A védő álláspontjától eltérően a bíróságnak nem volt mérlegelési joga, így arra vonatkozóan sem kellett indokolást nyújtani, hogy milyen körülmények indokolták a legsúlyosabb végrehajtási fokozat, illetőleg a feltételes szabadságra bocsátásból történő kizárás megállapítását. A jogalkotó a Btk. 37. § (3) bekezdés a) pont ad alpontjában egyértelműen rögzítette, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, ha 3 évi vagy ennél hosszabb tartamú szabadságvesztést az emberrablás súlyosabban minősülő esetei [Btk. 190. § (2), (4) bekezdés] miatt szabták ki, illetve a Btk. 37. § (3) bekezdés b) pont ba) pontja szerint a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozata akkor is fegyház, ha a szabadságvesztés 2 évi vagy ennél hosszabb tartamú és az elítélt többszörös visszaeső. Emellett a Btk. 38. § (4) bekezdés a) pontja egyértelmű meghatározza, hogy nem bocsátható feltételes szabadságra a többszörös visszaeső, ha a szabadságvesztést fegyház fokozatban kell végrehajtani.

[37] A kifejtettekre figyelemmel az ítéltábla a törvényszék ítéletét a Be. 606. § (1) bekezdése alapján a fentiek szerint I. és II. rendű vádlott esetében megváltoztatta, míg egyebekben azt mindhárom vádlott vonatkozásában a Be. 605. § (1) bekezdésének felhívásával helybenhagyta.

Debrecen, 2026. február 25.

dr. Répássy Árpádné dr. Német Laura s. k.
a tanács elnöke, előadó

dr. Toma Attila s. k.
bíró

dr. Sörös László s. k.
bíró

Záradék: A Debreceni Törvényszék 17.B.156/2024/202. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla jelen határozatával – Terhelt1 I. rendű és terhelt2 rendű vádlottak vonatkozásában az abban írt változtatás mellett – jogerőre emelkedett.

Debrecen, 2026. február 25.

dr. Répássy Árpádné dr. Németh Laura s. k.
a tanács elnöke